

25 d'abril de 2017, 12:00, Sala Salvador

Plantes al·lòctones: terminologia, alguns aspectes històrics i canvis a Catalunya durant els darrers 30 anys.

Per

Carlos Gómez

Universitat de Barcelona

Encara que les plantes al·lòctones i invasores han estat objecte d'estudi a Europa des de fa prop de tres segles, la tesi de T. Casasayas (1989) va representar un impuls molt significatiu en el coneixement d'aquestes plantes a Catalunya. Aquest treball va reunir informació sobre l'origen, característiques i distribució al nostre territori de 461 tàxons. Als darrers anys ha estat publicat un gran volum de treballs científics i divulgatius sobre aquesta qüestió, i en especial sobre les espècies al·lòctones invasores (EAI), les quals constitueixen una de les causes principals en la pèrdua de biodiversitat. Com a resultat, ara disposem de moltes més dades, tant de les plantes ja conegudes com de moltes recentment arribades. Per aquest motiu, al voltant de 30 anys després de la publicació de l'esmentada tesi, hem cregut oportú actualitzar la *checklist* de la flora al·lòctona i llur distribució a Catalunya, constituïda actualment per uns 840 tàxons.

L'arribada d'aquestes plantes, el seu establiment i la seva possible dispersió venen lligats (excepte en casos raríssims) a una causa antròpica, sigui de forma volguda o involuntària. No és d'estranyar, doncs, que els continus canvis d'hàbits de la societat i la seva creixent capacitat transformadora del medi comportin un nou marc en les possibilitats de naturalització de qualsevol neòfit potencial. El descobriment d'Amèrica va comportar la introducció de moltes plantes noves i és per això que s'ha pres aquest esdeveniment històric com un punt de referència. Però, ha estat sempre constant el flux d'arribada de plantes al·lòctones al nostre territori? Ho ha fet sempre de la mateixa manera? Pensem que no, i molts treballs així ho demostren. Hi ha tres aspectes a considerar:

1. El flux. A Europa, segurament impulsat per la consolidació de la Revolució Industrial, es produeix un canvi d'inflexió a l'alça en aquesta tendència sobre mitjans del s. XIX, vàlid tant per a neòfits intra-europeus com extra-europeus, amb un altre repunt important a partir dels anys 70 i 80 del segle passat fins avui.

2. El lloc d'introducció. Dins de Catalunya, per diversos motius, Barcelona sempre ha estat el principal punt geogràfic d'entrada de noves plantes. Durant els últims anys, però, les poblacions costaneres de Tarragona i Girona tenen el paper protagonista en aquest aspecte.

3. Els trets funcionals. Les plantes considerades crasses (siguin o no cactiformes i amb representants de diverses famílies) són el grup amb l'increment relatiu més elevat de tàxons introduïts a Catalunya durant els darrers 30 anys.